

β) Παραλλήλως πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν ἠσχολήθη ἀναλόγως: α) εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν τῆς ὕλης διὰ τὸν πρὸς ἔκδοσιν Β' τόμον Δημοτικῶν τραγουδιῶν, μελετηθέντων πρὸς τοῦτο 183 ἁσμάτων. β) εἰς τὴν παρασκευὴν μουσικῆς πρὸς ἀποτύπωσιν αὐτῆς ἐπὶ 5 δίσκων, οἱ ὅποιοι θὰ διατίθενται μετὰ τοῦ ἐκτυπωθέντος ἤδη τόμου δημώδους μουσικῆς. γ) εἰς ἀποπεράτωσιν τῆς συντάξεως καὶ ἐκτυπώσεως τῆς Λαογραφικῆς βιβλιογραφίας τῶν ἐτῶν 1964/1965.

Δ'. Δημοσιεύματα.—'Ἐγένετο ἔναρξις τῆς ἐκτυπώσεως τῶν τόμων ΙΗ'/ΙΘ' (1965-1966) τῆς Ἑπετηρίδος τοῦ Ἰδρύματος, εἰς τὸν ὅποιον περιλαμβάνονται μελέται τοῦ προσωπικοῦ, πρὸς δὲ καὶ ἡ Λαογραφικὴ βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1964/65.

Ε'.—Εἰς τὴν εἰδικὴν Λ α ο γ ρ α φ ι κ ῆ ν Β ι β λ ι ο θ ῆ κ ῆ ν τοῦ Κέντρου περιήλθον 185 τόμοι καὶ φυλλάδια βιβλίων καὶ περιοδικῶν (ἀρ. 4330-4515) ἐξ ἀγορᾶς, ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἑπετηρίδα καὶ δωρεῶν.

Ζ'. Συνέδρια.—Ἡ συμμετοχὴ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου κατὰ τὸ ἔτος 1967 εἰς διεθνή συνέδρια ὑπῆρξε λίαν περιορισμένη. Τοῦτο ἀντεπροσωπεύθη μόνον διὰ τοῦ Διευθυντοῦ-Καθηγητοῦ Γ. Κ. Σπυριδάκη: α) διὰ δαπάνης τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς ἐν Βελιγραδίῳ Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς Βαλκανικὴν ἐνταῦθα σύσκεψιν ἀπὸ τῆς 18-23 Μαρτίου πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῆς ἐπὶ κοινού προγράμματος κινήματογραφίσεως ἐκδηλώσεων τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς χώρας τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου. β) διὰ δαπάνης τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς εὐρωπαϊκὴν σύσκεψιν εἰς Freiburg im Br. ἀπὸ 13-18 Νοεμβρίου πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος τῆς ἐρεῦνης καὶ ἐκδόσεως τῶν πηγῶν περὶ δημώδους ποιήσεως καὶ μουσικῆς ἐκ τῆς περιόδου πρὸ τοῦ 15^{ου} αἰῶνος.

Ζ'.—Ὑπὸ τοῦ Κέντρου τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, εὐρύτατα γνωστοῦ ὡς εἰδικοῦ ἐπιστημονικοῦ Ἰδρύματος εἰς τὴν Εὐρώπην ἰδίᾳ καὶ τὴν Ἀμερικὴν, παρεσχέθησαν ἔτι ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἀλληλογραφίας ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι πλὴν τῶν ἡμεδαπῶν καὶ εἰς ἄλλοδαπούς ἐπιστήμονας καὶ εἰδικὰ ἰνστιτούτα. Πρὸς τοῦτοις εἰργάσθησαν κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, κυρίως τοὺς θερινοὺς μῆνας, εἰς τὸ Κέντρον πρὸς μελέτην θεμάτων λαογραφικῶν, ἐθνολογικῶν κοινωνιολογικῶν, ἀρχαιογνωστικῶν κ. ἄ. ἀρχετοί, ἰδίᾳ βορειοαμερικανοί, ἐπιστήμονες.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Δεκεμβρίου 1967

Ὁ Διευθυντῆς
Γ. Κ. Σπυριδάκης

Γ'.

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτικὸν σημεῖωμα περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1967

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους ἐπραγματοποιήθη ἡ μεταφορὰ τῶν γραφείων τοῦ Κέντρου ἐκ τῶν ὑπογείων τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας, ὅπου τοῦτο ἐστεγαζέτο ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς του, εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀναγνωστοπούλου 14 νέον κτίριον (τὸ Μέγαρον Γ. Οἰκονό-

μου), όπου ἐγκατεστάθησαν καὶ τὰ ἄλλα Κέντρα Ἑρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας. Ἡ προεργασία καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς μεταφορᾶς, ἡ ἐγκατάστασις καὶ ἐπαναποποθέτησις βιβλιοθηκῶν, δελτιοθηκῶν, φιλοθηκῶν, χειρογράφων, ἀρχείων, φωτογραφικοῦ ὑλικοῦ κλπ., ἡ ἐπαναταξινομήσις καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν πάντων ἐξ ὑπαρχῆς, ἀπήτησαν μακρὰν καὶ κοπιώδη ἐργασίαν, ἐργασίαν ἐν πολλοῖς χειρωνακτικῇν, τὴν ὁποίαν τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου ἀνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε μὲ ζῆλον.

Ἡ στενότης τοῦ διατεθέντος ἡμῖν χώρου καὶ ἡ ἔλλειψις ἐπαρκῶν καὶ καταλλήλων ἐπίπλων ἐμποδίζουσι τὴν ἄνετον ἐναπόθεσιν καὶ ταξινομήσιν τοῦ συσσωρευθέντος παντοειδοῦς ὑλικοῦ. Ἔνεκα τούτου καὶ ἡ μεγάλη περὶ Θράκης καὶ Θρακῶν ἀρχαιολογικῆ Συλλογῆ Σταμούλη καὶ τὰ βιβλία τῆς δωρεᾶς Γ. Ἀρβανιτίδου, ἀνήκοντα καὶ ἡ μὲν καὶ τὰ δὲ εἰς τὸ ἡμέτερον Κέντρον, παρέμειναν εἰς τὸ κεντρικὸν μέγαρον τῆς Ἀκαδημίας.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὀλιγαριθμώτατον (4 μόνιμοι Συντάκται, ἐπὶ 8 ὀργανικῶν θέσεων, καὶ 2 ἀπεσπασμένοι ἐκ τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως). Κατὰ τὸ β' ἑξάμηνον τοῦ λήξαντος ἔτους, ἀνακληθέντων τῶν δύο ἀπεσπασμένων ἐκπαιδευτικῶν, τὸ προσωπικὸν ἠλαττώθη ἀκόμη περισσότερον.

Ἡ ἐλάττωσις τοῦ προσωπικοῦ, ἡ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἀναμονὴ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ δαπανῶν, ἡ περικοπὴ ἀναγκασιούτων κονδυλίων καὶ ἡ ἀβεβαιότης δὲν ἐπέτρεψαν ἐφέτος τὴν ἐπιθυμητὴν ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τοῦ Κέντρου καὶ τὴν πραγματοποιήσιν ἐργασιῶν ἀπαιτουσῶν εἰδικᾶς δαπάνης.

Ἡ προγραμματισθεῖσα ἐρευνητικὴ ἀποστολὴ εἰς τὰς Μονὰς τῶν Μετεώρων δὲν ἐπραγματοποιήθη.

Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν περιορισμένων δυνατοτήτων του τὸ Κέντρον συνέχισε τὰς τρεχούσας ἐργασίας του.

Αἱ ἀποδελτιώσεις πηγῶν καὶ βοηθημάτων ἐπλούτισαν μὲ χιλιάδας νέων δελτιῶν τὰς δελτιοθήκας τοῦ Κέντρου. Μεταξὺ τῶν ἀποδελτιωθέντων ἔργων εἶναι ἡ *Encyclopédie de l'Islam* (τ. 1-2, Α-Γ), τὸ Βιβλιογραφικὸν Ἐγχειρίδιον τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία, 1923-1962 (ὑπὸ Σ. Ρουμελιώτου, Ἀθῆναι 1963), ἡ Ἑλληνικὴ Θεολογικὴ Βιβλιογραφία (1860-1960) τῶν Χ. Τζώγα καὶ Π. Παπαεναγγέλου (Θεσσαλονίκη 1963), πολλαὶ πραγματεῖαι σχετιζόμεναι μὲ τὴν ἱστορίαν καὶ τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων κ.π.ᾶ.

Τὸ ἐκ Μετεώρων συγκομισθὲν ὑλικὸν (μικροφίλμς, φωτογραφία καὶ σημειώσεις) ὑπῆρξεν ἀντικείμενον περαιτέρω διαλογῆς, ταξινομήσεων καὶ ἐπεξεργασίας. Ἐπὶ τῇ βάσει συστηματικῶν ἀποδελτιώσεων ἐπλούτισθη ὁ ἐκδιδόμενος ἐκ τῶν καταλοίπων τοῦ Ν. Βέη Κατάλογος τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων μὲ συστηματικούς πίνακας κωδικογράφων, χρονικῶν σημειωμάτων, ἐνθυμήσεων καὶ ἄλλων χρησίμων ἐρευνητικῶν. Ἐγένετο ἡ ἀπαραίτητος προεργασία διὰ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸ τυπογραφεῖον ὁ δεύτερος τόμος τοῦ Καταλόγου τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων.

Ὡς πρὸς τὰ Μετεωρικὰ ἔγγραφα — βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ, ἐκδεδομένα καὶ ἀνέκδοτα — τὰ ἀποκείμενα εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων, εἰς τὴν Μονὴν Δουσίκου ἢ ἀλλαχοῦ, ἔχει γίνεαι μακρὰ προεργασία, ὥστε ταῦτα νὰ συγκεντρωθοῦν καὶ νὰ ἐκδοθοῦν εἰς Corpus. Συνεπληρώθη σχεδόν, ἐπὶ τῇ βάσει φωτογραφιῶν καὶ

ἐξ αὐτομίας ἐλέγχου, ἢ μεταγραφῆ καὶ ἢ δακτυλογράφησις τριακοσίων (300) περίπου ἐλληνικῶν ἐγγράφων, κατεστρώθη δὲ τὸ πρόγραμμα τῆς περαιτέρω ἐπεξεργασίας τοῦ ὕλικου (ἀντιβολαί, ἀποδελτιώσεις προσώπων, τόπων, ὄρων κλπ.) διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν παρουσίαισιν των. Ἐλλείπει ἐιδικῶν πιστώσεων, οὐδὲν ἐγένετο διὰ τὰ ὀλίγα βλαχικὰ ἔγγραφα καὶ τὸ πλῆθος τῶν τουρκικῶν.

Εἰς τὰς ἀρχεὶακὰς συλλογὰς τοῦ Κέντρου προσετέθησαν νέαι προσκτήσεις. Καθ' ὑπόδειξιν καὶ εὐγενῆ μεσολάβησιν τοῦ κ. Δημ. Γκίνη, ὁ κ. Κωνστ. Κωστάκης (Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας «Ἡ Ἐθνικὴ», ὁδὸς Καραγεώργη τῆς Σερβίας 8) ἐδῶρθησεν ἡμῖν εἰς φωτογραφικὰ ἀντίτυπα (πολυτελῶς βιβλιοδετημένα εἰς δύο τόμους) δύο *Βιβλία Πρακτικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ Λιβόρνου*. Τὸ πρῶτον, ἐκ σελ. 176, περιέχει πρακτικὰ τῶν ἐτῶν 1768-1817· τὸ δεύτερον, ἐκ σελ. 183, περιέχει πρακτικὰ τῶν ἐτῶν 1818-1849. Τὰ πρακτικὰ γράφονται εἰς γλῶσσαν ἐλληνικὴν. Ἐπὶ τῆς προμετωπίδος ἢ ἐπιγραφῆ ἰταλιστί: *Partiti e ballottazioni della chiesa greca La S(antis)sima Trinità*. Πρόκειται περὶ ἀξιολόγου ἱστορικῆς πηγῆς διὰ τὴν ζοὴν καὶ τὴν δρᾶσιν μιᾶς ἀνθούσης ἄλλοτε Κοινότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Διασπορᾶς.

Εἰς τὸ ἀρχεῖον μικροταινιῶν (microfilms) καὶ φωτογραφιῶν ἐκ χειρογράφων κωδίκων, ἐγγράφων καὶ σπανίων ἐντύπων προσετέθη νέον ὕλικὸν ἐξ Ἁγίου Ὁρους, ἐκ τῆς Μονῆς Προυσοῦ, ἐκ Κυκλάδων νήσων καὶ ἐξ ἄλλων βιβλιοθηκῶν ἢ ἀρχείων.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος (ἐξ ἀγορῶν, ἐξ ἀνταλλαγῶν ἢ ἐκ δωρεῶν) 280 τόμοι βιβλίων καὶ περιοδικῶν (ἀριθ. βιβλίου εἰσαγωγῆς 3928-4208).

Ἐκ τῶν καταρτιζομένων καὶ ὑπὸ ἔκδοσιν δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου ἐφθάσαν εἰς τὸ πέρας τῆς ἐκτυπώσεώς των τρεῖς πολυσέλιδοι τόμοι τῆς Ἑπετηρίδος (13, 14 καὶ 15), ὁ Α' τόμος τοῦ Καταλόγου τῶν Μετεωρικῶν Χειρογράφων τοῦ Ν. Βέη καὶ ἡ Ὀλυμπιώτισσα τοῦ Εὐάγγ. Σκουβαρᾶ.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τοῦ Κέντρου παρουσίασεν ἐπίσης καὶ ἴδια δημοσιεύματα. Εἰς ταῦτα συγκαταλέγονται καὶ δύο διδακτορικαὶ διατριβαί: τοῦ κ. Χρ. Πατρινέλη, Ὁ Θεόδωρος Ἀγαλλιανὸς καὶ οἱ ἀνέκδοτοι λόγοι του, καὶ τοῦ κ. Εὐάγγ. Σκουβαρᾶ, Στηλιτευτικὰ κείμενα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος.

Δύο συντάκται τοῦ Κέντρου, ὁ κ. Βασ. Σφυρόερας καὶ ὁ κ. Χρ. Πατρινέλης, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κανονικῆς ἀδείας των ἐπραγματοποίησαν ἰδίαις δαπάναις ἐρευνητικὰς ἀποστολάς, ὁ μὲν πρῶτος εἰς Κυκλάδας, ὁ δὲ δεύτερος εἰς Κεφαλληνίαν, συγκομίσαντες ἐκεῖθεν ἀξιόλογον ὕλικόν.